

ДЕМОГРАФСКИ РАСТ ФРУШКОГОРСKE ОБЛАСТИ

DEMOGRAPHIC GROWTH OF FRUSKA GORA AREA

Ђурђевић, Б.¹

Резиме

У раду се разматра допринос природног прираштаја и миграционог салда демографском расту Фрушкогорске области и пројектује укупан број становника до 2022. Експост анализа указује да су перспективна насеља једино она у близини Новог Сада и то само она са преко хиљаду становника. Број становника био би осетно мањи да није било великог прилива избеглица. Пројекције указују да ће се у наредном периоду више погоршати квалитет него квантитет становништва.

Кључне речи: Фрушкогорска област, демографија, пројекције становништва

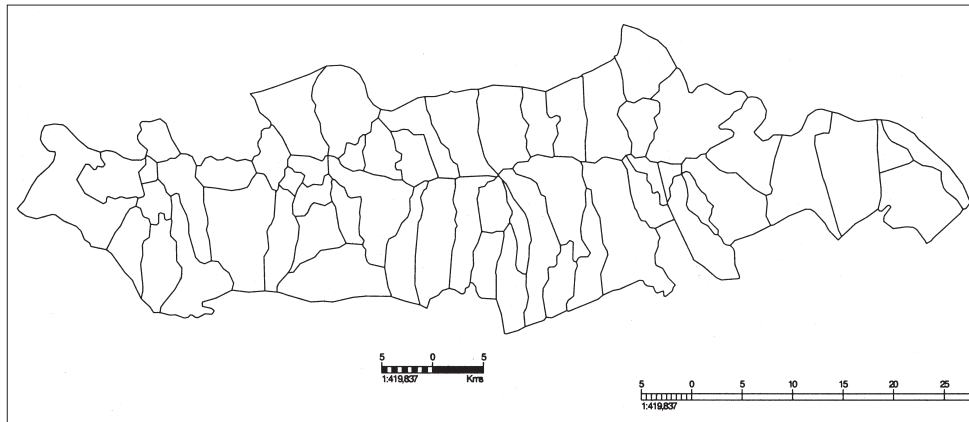
Abstract

The paper deals with the share of natural increase and net migration in the total demographic growth of the area of Fruska gora. Population projections of total population were also made. Ex post analysis points out that self-sustainable conditions for demographic development exist only in the settlements with population more than a thousand in the vicinity of Novi Sad. Refugees considerably improved temporary demographic development. In accordance with population projections by the year 2022 quality of population will deteriorate more than quantity of population.

Key words: Area of Fruska gora, demography, population projections

Становништво Фрушкогорске области обрађено је само на основу једне расположиве књиге коначних резултата пописа становништва, домаћинства и станова 2002. године. Због тога, недостају анализе структура становништва, као и пројекције методом компонената.

¹ Др Бранислав С. Ђурђевић, ПМФ, Департаман за географију, туризам и хотелијерство, Нови Сад

Карта 1. Хатари насеља у Фрушкогорској области

Положај и границе

Постоји неколико дефиниција обухвата подручја посебне намене Фрушке горе или популарније, Фрушкогорске области. У односу на претходни просторни план ове области, када је било обухваћено 40 насеља и 8 општина, сада је територија увећана на 56 насеља и 9 општина (карта 1). Нових је, дакле, 16 насеља (Бешка, Крчедин, Марадик, Сланкаменачки Виногради, Нови Сланкамен, Велика Ремета, Павловци, Стејановци, Чалма, Бачинци, Бингула, Гибарац, Кукујејвци, Бикић До, Шид и насеље Стари Лединци, које се први пут појављује као самостално насеље у попису 2003. и због тога овде ће бити посматрано као део јединственог насеља Лединци) и једна општина, Рума (са поменути два насеља, Павловцима и Стејановцима).

Табела 1. Становништво фрушкогорске области према пописима 1991. и 2002.

Општина	Ред. број	Насеље	Стално становништво		
			1991.	2002.	Индекс
Б. Паланка	1	Визић	392	349	89,0
	2	Нештин	1002	900	89,8
Беоцин	3	Банаштор	618	780	126,2
	4	Беоцин	7873	8058	102,3
	5	Грабово	142	138	97,2
	6	Луг	864	801	92,7
	7	Раковац	1357	1989	146,6
	8	Свилош	347	362	104,3
	9	Сусек	1137	1132	99,6
	10	Черевих	2510	2826	112,6
Инђија	11	Бешка	6166	6239	101,2
	12	Крчедин	2852	2878	100,9
	13	Марадик	2120	2298	108,4
	14	Нови Сланкамен	2977	3455	116,1
	15	Сл. Виногради	278	266	95,7

Општина	Ред. број	Насеље	Стално становништво		
			1991.	2002.	Индекс
	16	Стари Сланкамен	575	674	117,2
	17	Чортановци	1590	2308	145,2
Ириг	18	Велика Ремета	28	42	150,0
	19	Врдник	3495	3704	106,0
	20	Грgetег	73	85	116,4
	21	Ириг	4414	4848	109,8
	22	Јазак	1144	1100	96,2
	23	Круш. Прњавор	229	277	121,0
	24	Крушедол Село	372	388	104,3
	25	Мала Ремета	157	151	96,2
	26	Нерадин	625	551	88,2
	27	Ривица	633	657	103,8
Нови Сад	28	Буковац	3040	3585	117,9
	29-30	Лединци	1922	2464	128,2
	31	Петроварадин	11285	13973	123,8
	32	Срем. Каменица	7955	11205	140,9
Рума	33	Павловци	404	460	113,9
	34	Стејановци	976	1020	104,5
Ср. Крловци	35	Срем. Карловци	7534	8839	117,3
Сремска Митровица	36	Бешен. Прњавор	140	145	103,6
	37	Бешеново	913	965	105,7
	38	Гргуревци	1319	1312	99,5
	39	Дивош	1527	1585	103,8
	40	Стара Бингула	205	190	92,7
	41	Лежимир	913	947	103,7
	42	Манђелос	1478	1533	103,7
	43	Чалма	1776	1675	94,3
44	Шуљам	741	744	100,4	
Шид	45	Бачинци	1298	1374	105,9
	46	Беркасово	1103	1228	111,3
	47	Бингула	915	906	99,0
	48	Гибарац	840	1158	137,9
	49	Ердевик	3427	3316	96,8
	50	Кукујевци	1821	2252	123,7
	51	Љуба	585	559	95,6
	52	Моловин	305	298	97,7
	53	Привина Глава	165	221	133,9
	54	Бикић До	299	336	112,4
	55	Сот	819	791	96,6
	56	Шид	14275	16311	114,3
ФРУШКОГОРСКА ОБЛАСТ			111950	126648	113,1
ВОЈВОДИНА			2013889	2031992	100,9
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА			5808906	5466009	94,1

Извор: Попис становништва, домаћинства и станова 2002, књига 1, Републички завод за статистику, Београд, 2003.

Валоризација компонената демографског раста

Приликом поређења пописних резултата из пописа 2002. године са ранијим пописима треба имати на уму да не постоји потпуна упоредивост сталног и укупног становништва.

По дефиницији из пописа 1991. године у стално становништво је, поред становништва у земљи, било укључено и становништво на тзв. привременом раду у иностранству, као и чланови породице који су са њима боравили у иностранству, без обзира на дужину боравка.

Сходно међународним препорукама, пре свега Еуростага, у попису 2002. године, осим становништва у земљи, у састав сталног становништва улазе југословенски грађани чији је рад, односно боравак у иностранству краћи од годину дана, као и страни држављани који у нашој земљи раде или бораве у својству чланова породице дуже од годину дана.

Кретање броја становника

Становништво Фрушкогорске области осетно је повећано у међупописном периоду 1991-2002. Стално становништво повећано је чак за 14698 људи или за 13,1%. Ово повећање је још значајније ако знамо да је број становника у Централној Србији опао, а да се он у Војводини повећао укупно за 18103 становника или за само 0,9% (табела 1). Број становника повећан је у чак 38 насеља, а у само њих 17 је смањен, што значи да је број становника повећан у преко 2/3 фрушкогорских насеља. Повећање од више од 10% становништва забележено је у чак 21 насељу.

Насеља Фрушкогорске области су мала, са просечних 2262 становника по насељу она су дупло мања од војвођанског просека који је 2002. износио 4456 становника по једном насељу. Највеће насеље у области је Шид, а десет хиљада становника премашују још само Петроварадин и Сремска Каменица. Најмање насеље у области је Велика Ремета (то је најмање насеље у читавој Војводини), а мање од стотину становника живи и у Гретегу.

Једини извор пораста укупног становништва Фрушкогорске области у периоду 1991-2002. био

Табела 2. Допринос природног прираштаја и миграционог салда демографском развоју фрушкогорске области у периоду 1991-2002.

Општина	Редни број	Насеље	Укупан пораст	Апсолутни допринос		Релативни допринос	
				Прираштај	Салдо	Прираштај	Салдо
Б. Паланка	1	Визић	-43	-12	-31	-	-
	2	Нештин	-102	-71	-31	-	-
Беочин	3	Баноштор	162	-55	217	-	Сав
	4	Беоцин	185	286	-101	Сав	-
	5	Грабово	-4	-5	1	-	Сав
	6	Луг	-63	6	-69	Сав	-
	7	Раковац	632	-7	639	-	Сав
	8	Свилош	15	1	14	6,7	93,3
	9	Сусек	-5	-51	46	-	Сав
	10	Черевих	316	-94	410	-	Сав
Инђија	11	Бешка	73	-128	201	-	Сав
	12	Крчедин	26	-197	223	-	Сав
	13	Марадик	178	-158	336	-	Сав

Општина	Редни број	Насеље	Укупан пораст	Апсолутни допринос		Релативни допринос	
				Прираштај	Салдо	Прираштај	Салдо
	14	Н. Сланкамен	478	-319	797	-	Сав
	15	Сл. Виногради	-12	-30	18	-	Сав
	16	С. Сланкамен	99	-88	187	-	Сав
	17	Чортановци	718	-127	845	-	Сав
Ириг	18	Вел. Ремета	14	-1	15	-	Сав
	19	Врдник	209	-383	592	-	Сав
	20	Грегег	12	-18	30	-	Сав
	21	Ириг	434	-320	754	-	Сав
	22	Јазак	-44	-57	13	-	Сав
	23	Кр. Прњавор	48	-38	86	-	Сав
	24	Кр. Село	16	-48	64	-	Сав
	25	Мала Ремета	-6	0	-6	0	-
	26	Нерадин	-74	-90	16	-	Сав
	27	Ривица	24	-54	78	-	Сав
Нови Сад	28	Буковац	545	222	323	40,7	59,3
	29-30	Лединци	542	57	485	10,5	89,5
	31	Петроварадин	2688	-109	2797	-	Сав
	32	Ср. Каменица	3250	315	2935	9,7	90,3
Рума	33	Павловци	56	-50	106	-	Сав
	34	Стејановци	44	-71	115	-	Сав
Ср. Крловци	35	Ср. Карловци	1305	-136	1441	-	Сав
Сремска Митровица	36	Беш. Прњавор	5	-5	10	-	Сав
	37	Бешеново	52	42	10	80,8	19,2
	38	Гргуревци	-7	-63	56	-	Сав
	39	Дивош	58	-61	119	-	Сав
	40	Стара Бингула	-15	-16	1	-	Сав
	41	Лежимир	34	-92	126	-	Сав
	42	Манђелос	55	-15	70	-	Сав
	43	Чалма	-101	-72	-29	-	-
44	Шуљам	3	-56	59	-	Сав	
Шид	45	Бачинци	76	-135	211	-	Сав
	46	Беркасово	125	-112	237	-	Сав
	47	Бингула	-9	-79	70	-	Сав
	48	Гибарац	318	-20	338	-	Сав
	49	Ердевик	-111	-236	125	-	Сав
	50	Кукујевци	431	-105	536	-	Сав
	51	Љуба	-26	-29	3	-	Сав
	52	Моловин	-7	-12	5	-	Сав
	53	Прив. Глава	56	-16	72	-	Сав
	54	Бикић До	37	-5	42	-	Сав
	55	Сот	-28	-117	89	-	Сав
	56	Шид	2036	-24	2060	-	Сав
ФРУШКОГОРСКА ОБЛАСТ			14698	-3058	17756	-	Сав
ВОЈВОДИНА			18103	-81035	99138	-	Сав
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА			-342897	-82242	-260655	-	-

Извори: Попис становништва, домаћинства и станова 2002, Књига 1, Републички завод за статистику, Београд, 2003; Документационе табеле ДЕМ1 И ДЕМ2, Покрајински завод за статистику, Нови Сад.

је високо позитиван миграциони салдо, док је природни прираштај био негативан (табела 2).

Посматрајући по појединачним насељима видимо да је **природни прираштај** у међупописном периоду 1991-2002. био негативан у чак 47 или 85% насеља Области. Негативан природни прираштај од преко 20 промила забележен је једино у Гргетегу, а преко десет промила у још седам насеља. Само у седам насеља он је био позитиван, а од ових насеља у њих пет позитиван је био и миграциони салдо (табела 3). Дакле, ако би се у Фрушкогорској области тражила насеља у којима постоје услови за самоодрживи развој, онда би то била ова насеља: Свилош, Буковац, Лединци, Сремска Каменица и Бешеново. Поред ових насеља, позитиван природни прираштај забележен је још једино у Беочину и Лугу. Највећа стопа природног прираштаја забележена је у Буковцу, и у периоду 1991-2002, износила је у просеку 6,1 промила годишње, што значи да она нигде није прелазила 10 промила.

Миграциони салдо једини је извор забележеног пораста броја становника за чак 44 или 80% насеља Области. Највећи допринос миграција демографском расту забележен је у Чортановцима, а стопа миграционог салда прелазила је 30 промила још и у Великој Ремети, Раковцу, Гргетегу, Привиној Глави и Гибарцу. У још осам насеља стопа миграционог салда прелазила је 20 промила годишње, а у 13 насеља она је била већа од 10 промила. Вишак одсељеника над досељеницима забележен је само у 6 или 10% насеља, а стопа ни у једном насељу није прелазила 10 промила.

Најнеповољније услове за демографски развој имају насеља у којима су и природни прираштај и миграциони салдо негативни. У Области постоје три таква насеља: Визић, Нештин и Чалма, а њима се може придодати и Мала Ремета где је природни прираштај био на нули.

Табела 3. Просечне годишње стопе природног прираштаја и миграционог салда по насељима фрушкогорске области у периоду 1991-2002.

Општина	Редни број	Насеље	Годишње стопе	
			Прираштаја	Салда
Б. Паланка	1	Визић	-2,9	-7,6
	2	Нештин	-6,8	-3,0
Беочин	3	Баноштор	-7,2	28,2
	4	Беочин	3,3	-1,2
	5	Грабово	-3,2	0,6
	6	Луг	0,7	-7,5
	7	Раковац	-0,4	34,7
	8	Свилош	0,3	3,6
	9	Сусек	-4,1	3,7
	10	Черевих	-3,2	14,0
Инђија	11	Бешка	-1,9	2,9
	12	Крчедин	-6,3	7,1
	13	Марадик	-6,5	13,8
	14	Нови Сланкамен	-9,0	22,5
	15	Сланкам. Виногради	-10,0	6,0
	16	Стари Сланкамен	-12,8	27,2
	17	Чортановци	-5,9	39,4
Ириг	18	Велика Ремета	-2,6	39,0
	19	Врдник	-9,7	15,0
	20	Гргетег	-20,7	34,5

Општина	Редни број	Насеље	Годишње стопе	
			Прираштаја	Салда
	21	Ириг	-6,3	14,8
	22	Јазак	-4,6	1,1
	23	Крушедол Прњавор	-13,7	30,9
	24	Крушедол Село	-11,5	15,3
	25	Мала Ремета	0,0	-3,5
	26	Нерадин	-13,9	2,5
	27	Ривица	-7,6	11,0
Нови Сад	28	Буковац	6,1	8,9
	29-30	Лединци	2,4	20,1
	31	Петроварадин	-0,8	20,1
	32	Сремска Каменица	3,0	27,9
Рума	33	Павловци	-10,5	22,3
	34	Стејановци	-6,5	10,5
Ср. Крловци	35	Сремски Карловци	-1,5	16,0
Сремска Митровица	36	Бешенов. Прњавор	-3,2	6,4
	37	Бешеново	4,1	1,0
	38	Гргуревци	-4,4	3,9
	39	Дивош	-3,6	7,0
	40	Стара Бингула	-7,4	0,5
	41	Лежимир	-9,0	12,3
	42	Манђелос	-0,9	4,2
	43	Чалма	-3,8	-1,5
Шид	44	Шуљам	-6,9	7,2
	45	Бачинци	-9,2	14,4
	46	Беркасово	-8,7	18,5
	47	Бингула	-7,9	7,0
	48	Гибарац	-1,8	30,8
	49	Ердевик	-6,4	3,4
	50	Кукујевци	-4,7	23,9
	51	Љуба	-4,6	0,5
	52	Моловин	-3,6	1,5
	53	Привина Глава	-7,5	33,9
	54	Бикић До	-1,4	12,0
	55	Сот	-13,2	10,1
	56	Шид	-0,1	12,2
ФРУШКОГОРСКА ОБЛАСТ			-2,3	13,5
ВОЈВОДИНА			-3,6	4,5
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА			-1,3	-4,2

Извори: Попис становништва, домаћинства и станова 2002, Књига 1, Републички завод за статистику, Београд, 2003; Документационе табеле ДЕМ1 И ДЕМ2, Покрајински завод за статистику, Нови Сад.

Основни разлог одлучујућег доприноса миграција демографском развоју Фрушкогорске области је **избеглиштво**. Познато је да је Војводина најзначајније одредиште избеглиштва у Србији. Према најверодостојнијем попису избеглица из 1996. године удео избеглица у укупном становништву те године износио је скоро 13%. У фрушкогорској области тај удео био је дупло већи: избеглице су са уделом од 25,2% премашивале четвртину домаћег становништва (табела 4). У Фрушкогорској области уточиште је нашло скоро 30 хиљада лица. Посматрајући насеља, највише избеглица, скоро 3 хиљаде њих, дошло је у Шид, а преко 2000 населило се и у Петроварадину, Сремској Каменици, Сремским Карловцима, Новом Сланкамену и Кукујевцима.

У односу на величину домаће популације највећи допринос демографском расту забележен је у Кукујевцима, где је дошло до смене једног становништва другим. Слично се збило и у Старом Сланкамену, Гибарцу, Новом Сланкамену и Старој Бингули, јер је у овим насељима промењено више од половине популације.

Најзначајнији разлог великог насељавања Области свакако је просторна близина. Такође, повећано избеглиштво резултат је и повећаног присуства Хрвата у овом делу Срема, те могућности трајног решавања избегличког проблема разменом имања. Према једној студији случаја, до половине 1994. године 338 српских породица са 1,187 лица избеглих из Вировитице и Подравске Слатине заменили су куће и земљу са хрватским породицама из Новог Сланкамена. Нико не може рећи да је тај процес био потпуно спонтан, али ако је он био обострано намеравао, онда је јасно да је и то било боље него живот у непријатељском окружењу. Област јесте била интензивно захваћена избеглиштвом, али нису сви они који су се иселили из Области отишли и из Војводине. Подаци пописа 2002. показују да је у чак шест општина Бачке и Баната број Хрвата повећан, а што може бити индикатор унутрашњих пресељавања (у ситуацији глобално негативног природног прираштаја Хрвата, није вероватно да је у свих шест општина пораст резултат локално позитивног природног прираштаја).

Табела 4. Број и удео избеглица у насељима фрушкогорске области у 1996.

Општина	Редни број	Насеље	Број избеглица	Средњи број становника	Удео избеглица (%)
Бачка Паланка	1	Визић	29	370,5	7,8
	2	Нештин	89	951	9,4
Беоцин	3	Баноштор	127	699	18,2
	4	Беоцин	837	7965,5	10,5
	5	Грабово	8	140	5,7
	6	Луг	3	832,5	0,4
	7	Раковац	417	1673	24,9
	8	Свилош	19	354,5	5,4
	9	Сусек	62	1134,5	5,5
	10	Черевих	407	2668	15,3
Инђија	11	Бешка	1970	6202,5	31,8
	12	Крчедин	424	2865	14,8
	13	Марадик	433	2209	19,6
	14	Нови Сланкамен	2339	3216	72,7
	15	Сланкам. Виногради	37	272	13,6
	16	Стари Сланкамен	616	624,5	98,6
	17	Чортановци	666	1949	34,2

Општина	Редни број	Насеље	Број избеглица	Средњи број становника	Удео избеглица (%)
Ириг	18	Велика Ремета	0	35	0,0
	19	Врдник	923	3599,5	25,6
	20	Гретег	11	79	13,9
	21	Ириг	1386	4631	29,9
	22	Јазак	102	1122	9,1
	23	Крушедол Прњавор	91	253	36,0
	24	Крушедол Село	53	380	13,9
	25	Мала Ремета	0	154	0,0
	26	Нерадин	69	588	11,7
	27	Ривица	147	645	22,8
Нови Сад	28	Буковац	492	3312,5	14,9
	29-30	Лединци	377	1781,5	21,2
	31	Петроварадин	2651	12629	21,0
	32	Сремска Каменица	2588	9580	27,0
Рума	33	Павловци	105	432	24,3
	34	Стејановци	150	998	15,0
Ср. Карловци	35	Сремски Карловци	2410	8186,5	29,4
Сремска Митровица	36	Бешенов. Прњавор	6	142,5	4,2
	37	Бешеново	220	939	23,4
	38	Гргуревци	284	1315,5	21,6
	39	Дивош	336	1556	21,6
	40	Стара Бингула	109	197,5	55,2
	41	Лежмир	458	930	49,2
	42	Манђелос	348	1505,5	23,1
	43	Чалма	279	1725,5	16,2
	44	Шуљам	306	742,5	41,2
	Шид	45	Бачинци	170	1336
46		Беркасово	175	1165,5	15,0
47		Бингула	124	910,5	13,6
48		Гибарац	899	999	90,0
49		Ердевик	560	3371,5	16,6
50		Кукујевци	2120	2036,5	104,1
51		Љуба	71	572	12,4
52		Моловин	59	301,5	19,6
53		Привина Глава	36	193	18,7
54		Бикић До	77	317,5	24,3
55		Сот	333	805	41,4
56		Шид	2912	15293	19,0
ФРУШКОГОРСКА ОБЛАСТ			29920	118887,5	25,2
ВОЈВОДИНА			259719	2022940,5	12,8
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА			617728	5637457,5	11,0

Извори: Попис становништва, домаћинстава и станова 2002, Књига 1, Републички завод за статистику, Београд, 2003; Census of Refugees and Other Njar-Affected Persons In the Federal Republic of Yugoslavia, UNHCR, Belgrade, 1996.

Пројекције

Пројекције становништва по петогодишћима до 2022. године урађене су методом експоненцијалног тренда¹, уместо методом компонената, из два разлога. Прво, подаци о старосној и полној структури по насељима нису били доступни у време израде пројекција. Друго, према препоруци Уједињених нација метод компонената треба користити једино код популација са више од 300 хиљада становника. Дакле, пројектовано је само укупно становништво по насељима и у Области у целини, те се не располаже пројекцијама појединих функционалних контингената, што би било пожељније.

Треба знати да метод експоненцијалног тренда даје прихватљиве резултате у периодима до 15-20 година, а да су после тога пројектоване величине превисоке. Пројекције су урађене за четири петогодишћа, закључно са 2022. годином. Ова пројекција налази се, дакле, на горњој граници коректности.

Претпоставке

Усвојени метод експоненцијалног раста² захтева претпоставке о стопи раста у пројекционим периодима. Најједноставније и најлогичније је претпоставити да ће становништво у наредном периоду наставити да расте као и у претходном међупописном периоду. У случају Фрушкогорске области овај приступ није примењен јер је на раст становништва у међупописном периоду 1991-2002. битно утицало избеглиштво. Пошто сматрамо да избеглиштво у будућности више неће утицати на раст броја становника Области, то значи да се ни стопе раста укупног становништва из међупописног периода 1991-2002. не могу користити у пројекцијама. Становништво у земљи такође није упоредиво, јер су 2002. пописане и избеглице.

Да бисмо искључили утицај избеглиштва ми смо сталном становништву из пописа 1991. додали природни прираштај насеља и тако увећани број поредили са основним.

Резултати

Пре коментара најновијих пројекција интересантно је осврнути се на претходне пројекције, према попису 1991. Аутор је у пројекцијама подбацио за непуних 10%, а у оквирима ове грешке налази се скоро половина појединачних пројекција (табела 5), што је сасвим задовољавајући резултат. Распон варијације грешке креће се од 81,0% пребачаја код Привине Главе до 54,8% подбачаја код Раковца. Аутор је у 2/3 случајева прогнозирао већи број становника од пописаног.

Сада, у табели 6 прогнозирамо да ће већи број становника имати само седам насеља и то: Беочин, Луг, Свилош, Буковац, Лединци, Сремска Каменица и Бешеново. Само у Буковцу пораст ће бити већи од 10%. Број становника Мале Ремете биће непромењен, а у преосталих 48 насеља доћи ће до депопулације. У 20 насеља депопулација ће бити мања од 10%, а исто толико њих забележиће над између 10 и 20%. За више од 20% број становника смањиће се у три насеља (Крушедол Село, Нерадин и Павловци), преко четвртине становништва изгубиће такође три насеља (Стари Сланкамен, Крушедол Прњавор и Сот), а највеће смањење, од преко 40% становништва, десиће се у Гретегу. Сматрамо да седам побројаних насеља са највећом депопулацијом на крају периода неће више функционисати као самостална насеља.

Табела 5. Поређење прогнозираног броја становника за 2001. и пописаног броја становника 2002.

Општина	Р. б.	Насеље	Прогноза за 2001.	Пописано 2002.	Процент грешке	
Б. Паланка	1	Визић	400	349	14,6	
	2	Нештин	800	900	-11,1	
Беоцин	3	Банаштор	900	780	15,4	
	4	Беоцин	12000	8058	48,9	
	5	Грабово	160	138	15,9	
	6	Луг	800	801	-0,1	
	7	Раковац	900	1989	-54,8	
	8	Свилош	400	362	10,5	
	9	Сусек	1200	1132	6,0	
	10	Черевих	2500	2826	-11,5	
	Инђија	11	Стари Сланкамен	670	674	-0,6
		12	Чортановци	1500	2308	-35,0
Ириг	13	Врдник	3700	3704	-0,1	
	14	Гргетег	100	85	17,6	
	15	Ириг	5000	4848	3,1	
	16	Јазак	1200	1100	9,1	
	17	Крушедол Прњавор	350	277	26,4	
	18	Крушедол Село	400	388	3,1	
	19	Мала Ремета	180	151	19,2	
	20	Нерадин	550	551	-0,2	
	21	Ривица	640	657	-2,6	
	Нови Сад	22	Буковац	3500	3585	-2,4
23-24		Лединци	2000	1641	21,9	
25		Петроварадин	17000	13973	21,7	
26		Сремска Каменица	11000	11205	-1,8	
Ср. Карловци	27	Сремски Карловци	10000	8839	13,1	
Ср Митровица	28	Бешеново	1350	965	39,9	
	29	Гргуревци	1600	1312	22,0	
	30	Дивош	1700	1585	7,3	
	31	Стара Бингула	250	190	31,6	
	32	Лежмир	1200	947	26,7	
	33	Манђелос	1700	1533	10,9	
	32	Шуљам	700	744	-5,9	
	Шид	33	Беркасово	1100	1228	-10,4
		34	Ердевик	3500	3316	5,5
		35	Љуба	650	559	16,3
36		Моловин	390	298	30,9	
37		Привина Глава	400	221	81,0	
38		Сот	750	791	-5,2	
ФРУШКОГОРСКА ОБЛАСТ			93140	85010	9,6	

Извор: Документација Завода за урбанизам Војводине; Попис становништва, домаћинстава и станова у 2002, Књига 1, Републички завод за статистику, Београд, 2003.

Табела 6. Пројекције становништва по насељима фрушкогорске области до 2022.

Општина	Р. б.	Насеље	Становништво 2002.	Стопа раста 1991-2002.	Пројекције становништва				Индекс 2022/2002.	
					2007.	2012.	2017.	2022.		
Б. Паланка	1	Визић	349	-0,00288625	344	339	334	329	94,4	
	2	Нештин	900	-0,00682981	870	841	812	785	87,2	
Беоцин	3	Баноштор	780	-0,00851686	747	716	686	658	84,3	
	4	Беоцин	8058	0,00329484	8192	8328	8466	8607	106,8	
	5	Грабово	138	-0,00330615	136	134	131	129	93,6	
	6	Луг	801	0,00064323	804	806	809	811	101,3	
	7	Раковац	1989	-0,00047366	1984	1980	1975	1970	99,1	
	8	Свилош	362	0,00026236	362	363	363	364	100,5	
	9	Сусек	1132	-0,00418329	1109	1086	1063	1041	92,0	
	10	Черевих	2826	-0,00348268	2777	2729	2682	2636	93,3	
	Инђија	11	Бешка	6239	-0,00199637	6177	6116	6055	5995	96,1
		12	Крчедин	2878	-0,00665692	2784	2693	2605	2519	87,5
13		Марадик	2298	-0,00735867	2215	2135	2058	1984	86,3	
14		Нови Сланкамен	3455	-0,01095043	3271	3097	2932	2775	80,3	
15		Сланк. Виногради	266	-0,01038112	253	240	228	216	81,3	
16		Стари Сланкамен	674	-0,01545135	624	578	535	495	73,4	
17		Чортановци	2308	-0,00762271	2222	2139	2059	1982	85,9	
Ириг		18	Велика Ремета	42	-0,00519622	41	40	39	38	90,1
		19	Врдник	3704	-0,01076722	3510	3326	3152	2986	80,6
		20	Гргетег	85	-0,02573875	75	66	58	51	59,8
	21	Ириг	4848	-0,00690344	4684	4525	4371	4223	87,1	
	22	Јазак	1100	-0,00467565	1075	1050	1025	1002	91,1	
	23	Крушедол Прњавор	277	-0,01649533	255	235	216	199	71,9	
	24	Крушедол Село	388	-0,01293193	364	341	320	300	77,2	
	25	Мала Ремета	151	0	151	151	151	151	100,0	
	26	Нерадин	551	-0,0141595	513	478	446	415	75,3	
	27	Ривица	657	-0,00824237	630	605	581	557	84,8	
Нови Сад	28	Буковац	3585	0,00654899	3704	3828	3955	4087	114,0	
	29-30	Лединци	1641	0,00271818	1663	1686	1709	1733	105,6	
	31	Петроварадин	13973	-0,00090656	13910	13847	13784	13722	98,2	
	32	Сремска Каменица	11205	0,00362465	11410	11619	11831	12047	107,5	
Рума	33	Павловци	460	-0,0122045	433	407	383	360	78,3	
	34	Стејановци	1020	-0,00695497	985	951	919	888	87,0	
Ср. Карловци	35	Сремски Карловци	8839	-0,001687	8765	8691	8618	8546	96,7	
Ср. Митровица	36	Бешенов. Прњавор	145	-0,00335496	143	140	138	136	93,5	
	37	Бешеново	965	0,00409746	985	1005	1026	1047	108,5	
	38	Гргуревци	1312	-0,0046291	1282	1253	1224	1196	91,2	
	39	Дивош	1585	-0,00376655	1555	1526	1498	1470	92,7	
	40	Стара Бингула	190	-0,00750191	183	176	170	164	86,1	
	41	Лежмир	947	-0,00989585	901	858	816	777	82,0	

Општина	Р. б.	Насеље	Становништво 2002.	Стопа раста 1991-2002.	Пројекције становништва				Индекс 2022/2002.
					2007.	2012.	2017.	2022.	
	42	Манђелос	1533	-0,00095998	1526	1518	1511	1504	98,1
	43	Чалма	1675	-0,00395319	1642	1610	1579	1548	92,4
	44	Шуљам	744	-0,00738218	717	691	666	642	86,3
Шид	45	Бачинци	1374	-0,0102767	1305	1240	1178	1119	81,4
	46	Беркасово	1228	-0,0098758	1169	1113	1059	1008	82,1
	47	Бингула	906	-0,00851044	868	832	797	764	84,3
	48	Гибарац	1158	-0,00225873	1145	1132	1119	1107	95,6
	49	Ердевик	3316	-0,0066288	3208	3103	3002	2904	87,6
	50	Кукујевци	2252	-0,00580645	2188	2125	2064	2005	89,0
	51	Љуба	559	-0,00465479	546	534	521	509	91,1
	52	Моловин	298	-0,00364902	293	287	282	277	93,0
	53	Привина Глава	221	-0,00939251	211	201	192	183	82,9
	54	Бикић До	336	-0,00155404	333	331	328	326	96,9
	55	Сот	791	-0,01439375	736	685	637	593	75,0
	56	Шид	16311	-0,00015525	16298	16286	16273	16260	99,7
ФРУШКОГОРСКА ОБЛАСТ			125825	-0,00257689	124214	122624	121054	119505	95,0
ВОЈВОДИНА			2031992	-0,0038258	1993491	1955720	1918665	1882312	92,6
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА			5466009	-0,00134922	5429259	5392756	5356498	5320484	97,3

Извор: Попис становништва, домаћинства и станова 2002, књига 1, Републички завод за статистику, Београд, 2003.

Закључак

Говорећи о самоодрживом демографском развоју само на основу актуелних демографских кретања можемо закључити да у групу перспективних насеља Фрушкогорске области спадају насеља са преко хиљаду становника у околини Новог Сада, док су у стадијуму изумирања насеља са мање од хиљаду становника, која су удаљена од својих општинских центара.

Све у свему, према резултатима најновијих пројекција у наредних 20 година број становника Фрушкогорске области смањиће се за пет процената. То није велики пад, те можемо закључити да се квантитет укупног становништва Фрушкогорске области неће много променити, па не треба очекивати да ће то значајније реметити свеукупни развој Области. Значајнији ће бити утицај квалитета становништва. Наиме, негативан природни прираштај становништва значи и његово старење, а тај поодмакли процес заштраваће проблеме обезбеђивања довољног броја радно способног становништва, попуњавања пензионих фондова и збрињавања остарелог становништва.

Избеглиштво јесте поправило демографско стање Фрушкогорске области. Број становника био би осетно мањи да се није десила ова несрећа. Но, како су репродуктивне норме новодосељеног становништва скоро на истом нивоу као и код староседелца, то побољшање је само привремено, тј. оно неће зауставити депопулацију у будућности.

Литература

Билтен број 422, 2002. Претходни резултати пописа 2002. Републички завод за статистику, Београд.

- Ђурђевић С. Бранислав, Анђелија Ивков, 1999. Миграције становништва. У монографији групе аутора: Становништво Срема, стр. 44-56. Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Институт за географију, Нови Сад.
- Саопштење број 31, 2002. Коначни резултати пописа 2002. Републички завод за статистику, Београд.
- ДЕМ-1 и ДЕМ-2. Документационе табеле. Покрајински завод за статистику, Нови Сад.
- Попис становништва, домаћинстава и станова 2002. Књига 1. Републички завод за статистику, Београд, 2003.
- Ђурчић Слободан, 1980. Становништво фрушкогорске области. Матица српска, Нови Сад.

Напомене

- ¹ Коришћена је формула експоненцијалног раста: $P^t = P^0 \exp^{rt}$
- ² Стопа раста рачуната је према формули: $r = (1/t) \ln(P^t/P^0)$. У обе формуле P^0 је број становника основног пописа, а P^t је број становника каснијег пописа или пројекције.